

SUOSITUKSET

**KOMISSION SUOSITUS (EU) 2018/334,
annettu 1 päivänä maaliskuuta 2018,
toimenpiteistä laittoman verkkosisällön torjumiseksi**

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Internet ja internetissä toimivat palveluntarjoajat edistävät merkittävästi innovointia, talouskasvua ja työpaikkojen luomista unionissa. Monilla näistä palveluntarjoajista on keskeinen rooli digitaalitaloudessa, sillä ne luovat yritysten ja kansalaisten välille yhteyden ja helpottavat julkista keskustelua sekä faktatiedon, mielipiteiden ja ajatusten levittämistä ja vastaanottamista. Joissakin tapauksissa kolmannet osapuolet kuitenkin väärinkäyttävät niiden palveluja harjoittamalla verkossa laitonta toimintaa, josta voidaan mainita esimerkiksi terrorismiin liittyvän tiedon levitys, lasten seksuaalinen hyväksikäyttö, laitton vihapuhe tai kuluttajansuojalainsäädännön rikkominen. Tällainen toiminta voi heikentää käyttäjien luottamusta ja vahingoittaa palveluntarjoajien liiketoimintamalleja. Palveluntarjoajat saattavat joissakin tapauksissa jopa hyötyä tällaisesta toiminnasta, esimerkiksi sitä kautta, että tekijänoikeudella suojattua sisältöä on saatavilla ilman oikeudenhaltijoiden lupaa.
- (2) Laittomalla verkkosisällöllä on vakavia kielteisiä seurauksia sisällön käyttäjille, muille kansalaisille ja yrityksille ja koko yhteiskunnalle. Verkkopalvelujen tarjoajilla on keskeisen roolinsa ja tarjoamiinsa palveluihin liittyvien teknisten keinojen ja mahdollisuuksien vuoksi erityisiä yhteiskunnallisia velvollisuuksia torjua näiden palvelujen kautta levitettävää laitonta sisältöä.
- (3) Laittoman sisällön laajemman leviämisen ja haitan rajoittamiseksi nopea sisällön poistaminen tai siihen pääsyn estäminen on usein välttämätöntä. Siksi nämä velvollisuudet edellyttävät muun muassa, että kyseisten palveluntarjoajien olisi voitava tehdä nopeasti päätöksiä mahdollisista toimituksista, joita laittoman verkkosisällön suhteen toteutetaan. Nämä velvollisuudet edellyttävät myös sitä, että palveluntarjoajien olisi otettava käyttöön tulokselliset ja asianmukaiset suojatoimet erityisesti sen varmistamiseksi, että ne toimivat huolellisesti ja oikeasuhteisesti, ja sen estämiseksi, että poistetaan tahattomasti sisältöä, joka ei ole laitonta.
- (4) Monet verkkopalvelujen tarjoajat ovat tunnustaneet nämä velvollisuudet ja toimineet sen mukaisesti. Kollektiivisella tasolla on edistytty huomattavasti erilaisin vapaaehtoisin järjestelyin, joihin kuuluvat terroristisen verkkosisällön torjumisen tarkoitettu EU:n internetfoorumi, verkossa levitettävän vihapuheen torjumista koskevat käytännönsäädöt ja väärennettyjen tuotteiden verkkomyyntiä koskeva yhteisymmärryspöytäkirja. Sitoutumisesta ja edistymisestä huolimatta laitton verkkosisältö on edelleen vakava ongelma Euroopan unionissa.
- (5) Huolestuneena EU:ssa tehdyistä terrori-iskuista ja verkossa leviävästä terroristisesta propagandasta Eurooppa-neuvosto totesi 22. ja 23. heinäkuuta 2017 odottavansa, "että toimiala (...) kehittää uutta teknologiaa ja välineistöä, jolla parannetaan terroritekoihin yllyttävän sisällön automaattista tunnistamista ja poistamista." Euroopan parlamentti kehotti 15. kesäkuuta 2017 antamassaan päätöslauselmassa verkkoalustoja "vahvistamaan toimia laittoman ja haitallisen sisällön torjumiseksi verkossa". Jäsenvaltioiden ministerit ovat EU:n internetfoorumin puitteissa toistaneet yrityksille osoitetun kehotuksen ryhtyä ennakoivammin suojelemaan palvelujensa käyttäjiä terroristiselta sisällöltä. Neuvosto kehotti teollis- ja tekijänoikeuksien toteutumisesta 4. joulukuuta 2014 antamissaan päätelmissä komissiota harkitsemaan käytettävissä olevien välineiden käyttöä teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaajien ja välittäjien roolin tunnistamiseen, jotta teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia voitaisiin torjua.

- (6) Komissio antoi 28. syyskuuta 2017 tiedonannon ⁽¹⁾, jossa on ohjeita verkkopalvelujen tarjoajien velvollisuuksista laittoman verkkosisällön suhteen. Komissio kertoi tiedonannossa arvioivansa lisätoimenpiteiden tarvetta muun muassa seuraamalla, miten vapaaehtoisten järjestelyjen pohjalta edistytään. Tämä suositus on jatkoa tuolle tiedonannolle, ja suositus on laadittu samalla tavoitetasolla tiedonannon täytäntöönpanemiseksi ottaen samalla asianmukaisesti huomioon vapaaehtoisten järjestelyjen avulla saavutetun merkittävän edistymisen ja siihen tukeutuen.
- (7) Tässä suosituksessa tunnustetaan, että on otettava huomioon erityispiirteet, joita erityyppisen laittoman verkkosisällön torjumiseen liittyy, ja niiden mahdollisesti edellyttämät toimet, kuten erityiset lainsäädäntötoimenpiteet. Komissio on tunnustanut erityisten lainsäädäntötoimenpiteiden tarpeen esimerkiksi antaessaan 25. toukokuuta 2016 ehdotuksen direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta ⁽²⁾ vaihtuvien markkinarealiteettien vuoksi. Lisäksi se on antanut 14. syyskuuta 2016 ehdotuksen direktiiviksi tekijänoikeudesta digitaalisilla sisämarkkinoilla ⁽³⁾. Siinä tietyt palveluntarjoajat veloitetaan toteuttamaan yhteistyössä oikeudenhaltijoiden kanssa toimenpiteitä, jotta varmistetaan oikeudenhaltijoiden kanssa niiden teosten ja muun aineiston käytöstä tehtyjen sopimusten toimivuus tai estetään niiden palveluissa sellaisten teosten ja muun aineiston saanti, jotka oikeudenhaltijat ovat yhteistyössä palveluntarjoajien kanssa nimenneet. Tämä suositus ei vaikuta näihin lainsäädäntötoimenpiteisiin ja ehdotuksiin.
- (8) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/31/EY ⁽⁴⁾ säädetään vastuuvapautuksista, joita voidaan tietyin edellytyksin soveltaa tiettyihin verkkopalvelujen tarjoajiin, kuten direktiivin 14 artiklassa tarkoitettuihin sisällön säilyttämisestä (hosting) vastaaviin palveluntarjoajiin. Saadakseen vastuuvapauden säilytyspalvelun tarjoajan on toimittava viipymättä säilyttämiensä tietojen poistamiseksi tai niihin pääsyn estämiseksi heti saatuaan tosiasiallisen tiedon tällaisista seikoista ja, kun on kyse vahingonkorvausvaatimuksesta, saatuaan tiedon tosiasioista tai olosuhteista, joiden perusteella toiminnan tai tietojen laittomuus on ilmeistä. Palveluntarjoajat voivat saada tällaisen tiedon muun muassa niille tehdyistä laittoman sisällön poistamisesta. Direktiivi 2000/31/EY muodostaa näin perustan menettelyille, joita kehitetään laittoman sisällön poistamiseksi ja siihen pääsyn estämiseksi. Direktiivillä annetaan myös jäsenvaltioille mahdollisuus vaatia, että kyseiset palveluntarjoajat noudattavat huolellisuusvelvollisuutta suhteessa laittomaan sisältöön, jota ne saattavat säilyttää.
- (9) Toteuttaessaan toimenpiteitä laittoman verkkosisällön torjumiseksi jäsenvaltioiden on noudatettava direktiivissä 2000/31/EY säädettyä alkuperämaan periaatetta. Näin ollen ne eivät voi kyseisessä direktiivissä määriteltyyn yhteensovitettuun alaan kuuluvien syiden vuoksi rajoittaa toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneiden palveluntarjoajien vapautta tarjota tietoyhteiskunnan palveluja. Tämä ei kuitenkaan rajoita mahdollisuutta poikkeuksiin tiettyin direktiivissä säädettyin edellytyksin.
- (10) Lisäksi useat muut unionin oikeuteen kuuluvat säädökset tarjoavat oikeudellisen kehyksen tietyn tyyppisen verkossa saatavilla olevan ja levitettävän laittoman sisällön torjumiselle. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU ⁽⁵⁾ velvoittaa jäsenvaltiot toteuttamaan toimenpiteitä lapsipornografiaa sisältävien tai levittävien verkkosivujen poistamiseksi, ja jäsenvaltiot voivat estää pääsyn tällaisille sivuille tiettyjä suoja- toimia noudattaen. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2017/541 ⁽⁶⁾, joka on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä 8. syyskuuta 2018 mennessä, on samanlaisia säännöksiä verkkosisällöstä, jossa yllytetään julkisesti terrorismirikokseen. Lisäksi direktiivissä (EU) 2017/541 vahvistetaan vähimmäissäännöt, jotka koskevat rikosten määritelmää terrorismirikosten, terroristiryhmään liittyvien rikosten ja terroritoimintaan liittyvien

⁽¹⁾ COM(2017) 555 final, 28. syyskuuta 2017.

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1) COM(2016) 287 final.

⁽³⁾ COM(2016) 593 final, 14. syyskuuta 2016.

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/31/EY, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2000, tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista (direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä) (EYVL L 178, 17.7.2000, s. 1).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/93/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian torjumisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2004/68/YOS korvaamisesta (EUVL L 335, 17.12.2011, s. 1).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

rikosten alalla. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/48/EY⁽¹⁾ nojalla toimivaltaisten oikeusviranomaisten on mahdollista määrätä kieltoja välittäjille, joiden palveluja kolmas osapuoli käyttää loukatakseen teollis- tai tekijänoikeutta.

- (11) Tätä taustaa vasten jotkin jäsenvaltiot ovat tiettyjen verkkopalvelujen tarjoajien toteuttamien vapaaehtoisten toimenpiteiden lisäksi ottaneet käyttöön ilmoitusmekanismeja (notice-and-action) koskevia sääntöjä direktiivin 2000/31/EY antamisen jälkeen. Muut jäsenvaltiot harkitsevat tällaisten sääntöjen käyttöönottoa. Näillä mekanismeilla pyritään yleensä helpottamaan ilmoittamista (notice) säilytyspalvelun tarjoajalle sisällöstä, jota ilmoittaja pitää laittomana. Ilmoituksen perusteella kyseinen palveluntarjoaja voi päättää, onko se samaa mieltä sisällön laittomuudesta ja haluaako se poistaa kyseisen sisällön tai estää pääsyn siihen (action). Tällaiset kansalliset säännöt poikkeavat toisistaan yhä enemmän. Tämän seurauksena palveluntarjoajiin voidaan soveltaa monia erilaisia lakisääteisiä vaatimuksia, joiden sisältö ja soveltamisala vaihtelee.
- (12) Jotta voitaisiin säilyttää tasapainoinen lähestymistapa, joka direktiivillä 2000/31/EY pyritään varmistamaan, on sisämarkkinoiden edun ja laittoman verkkosisällön torjunnan onnistumisen nimissä tarpeen laatia tietyt pääperiaatteet, joita jäsenvaltioiden ja palveluntarjoajien olisi toimissaan tältä osin noudatettava.
- (13) Näitä periaatteita laadittaessa ja sovellettaessa on noudatettava kaikilta osin perusoikeuksia, joita suojataan unionin oikeusjärjestyksessä ja erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa. Laittoman verkkosisällön torjunnassa olisi oltava asianmukaiset ja vahvat suojatoimet, joilla kaikkien osapuolten perusoikeudet suojataan. Näitä oikeuksia ovat, tilanteesta riippuen, sananvapaus, johon kuuluu vapaus vastaanottaa ja jakaa tietoa, oikeus yksityiselämän kunnioittamiseen ja henkilötietojen suojaan sekä kyseisten palvelujen käyttäjien oikeus tehokkaaseen oikeus suojaan. Niitä voivat olla myös säilytyspalvelun tarjoajien elinkeinovapaus, johon kuuluu sopimusvapaus, sekä lapsen oikeudet ja oikeus omaisuuden suojaan, teollis- ja tekijänoikeudet mukaan lukien, oikeus ihmisarvoon ja tiettyjen muiden osapuolten oikeus syrjimättömyyteen. Kun säilytyspalvelun tarjoajat tekevät päätöksiä säilyttämänsä sisällön poistamiseksi tai siihen pääsyn estämiseksi, niiden olisi otettava asianmukaisesti huomioon perusoikeudet ja käyttäjien oikeudet edut sekä keskeinen roolinsa julkisen keskustelun helpottajana ja faktatiedon, mielipiteiden ja ajatusten laillisessa jakamisessa.
- (14) Noudattaen horisontaalista lähestymistapaa, joka on direktiivin 2000/31/EY 14 artiklassa säädetyn vastuuta koskevan poikkeuksen taustalla, tätä suositusta olisi sovellettava kaikentyyppiseen sisältöön, joka ei ole unionin tai jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaista, riippumatta kyseisen lainsäädännön täsmällisestä aiheesta tai luonteesta. Riittää, että otetaan huomioon niiden jäsenvaltioiden lainsäädäntö, joita kyseisen palvelun tarjoaminen koskee, eli erityisesti niiden jäsenvaltioiden, joiden alueelle säilytyspalvelun tarjoaja on sijoittautunut tai jossa palveluja tarjotaan. Lisäksi tämän suosituksen täytäntöönpanossa olisi otettava asianmukaisesti huomioon, kuinka vakavaa ja minkä tyyppistä haittaa laitton sisältö voi aiheuttaa. Tämä voi liittyä läheisesti siihen, miten nopeasti toimitaan, ja siihen, mitä säilytyspalvelujen tarjoajilta voidaan kohtuudella odottaa, kun otetaan huomioon teknologian kehitys ja mahdollinen käyttö. Lisäksi olisi otettava asianmukaisesti huomioon, että erityyppisten laittomien sisältöjen torjumiseen tarvitaan erilaisia toimia.
- (15) Säilytyspalvelun tarjoajien rooli on erityisen tärkeä laittoman verkkosisällön torjunnassa, koska ne säilyttävät käyttäjiensä tuottamia tietoja näiden pyynnöstä ja antavat muille käyttäjille pääsyn niihin, usein suuressa mittakaavassa. Siksi tämä suositus koskee ensisijaisesti säilytyspalvelujen tarjoajien toimintaa ja velvollisuuksia. Annettujen suosituksia voidaan kuitenkin tarvittaessa soveltuvin osin soveltaa myös suhteessa muihin verkkopalvelujen tarjoajiin. Koska tämän suosituksen tarkoituksena on käsitellä riskejä, jotka liittyvät unionin kuluttajiin vaikuttavaan laittomaan sisältöön, se koskee kaikkien säilytyspalvelun tarjoajien toimintaa, riippumatta siitä, ovatko ne sijoittautuneet unioniin vai kolmanteen maahan, kunhan niiden toiminta on suunnattu unionissa asuville kuluttajille.
- (16) Mekanismit, joilla voi tehdä säilytyspalvelun tarjoajille ilmoituksen laittomana pidetystä sisällöstä, ovat tärkeä keino laittoman verkkosisällön torjunnassa. Tällaisten mekanismien tarkoituksena on, että henkilön tai yhteisön,

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/48/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamisesta (EUVL L 157, 30.4.2004, s. 45).

joka haluaa tehdä ilmoituksen, on helpompi tehdä se. Sen vuoksi mekanismien olisi oltava helposti kaikkien käyttäjien saatavilla ja helppoja käyttää. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi kuitenkin oltava edelleen joustavia esimerkiksi käytettävän ilmoitusmuodon tai -tekniikan suhteen, jotta tehokkaat ratkaisut ovat mahdollisia eivätkä aiheuteta kyseisille palveluntarjoajille kohtuutonta räsistusta.

- (17) Unionin tuomioistuimen direktiivin 2000/31/EY 14 artiklaan liittyvän oikeuskäytännön mukaan laitonta sisältöä koskevien ilmoitusten olisi oltava riittävän täsmällisiä ja asianmukaisesti perusteltuja, jotta ilmoituksen vastaanottava säilytyspalvelun tarjoaja voi tehdä tietoon perustuvan ja huolellisen päätöksen ilmoituksen perusteella toteutettavista toimista. Näin ollen olisi varmistettava mahdollisuuksien mukaan, että tämä vaatimus täytetään. Sitä, johtaako tietty ilmoitus direktiivin 14 artiklassa tarkoitettuun tiedon saamiseen, on arvioitava ottaen huomioon kyseisen tapauksen erityispiirteet ja muistaen, että laittomasta sisällöstä voi saada tiedon myös muilla tavoin kuin ilmoituksista.
- (18) Säilytyspalvelun tarjoaja ei yleensä tarvitse ilmoituksen tekijän yhteystietoja voidakseen tehdä tietoon perustuvan ja huolellisen päätöksen vastaanottamansa laitonta sisältöä koskevan ilmoituksen perusteella toteutettavista jatkotoimista. Jos ilmoituksen tekeminen edellyttäisi yhteystietojen antamista, se voisi muodostua esteeksi ilmoittamiselle. Toisaalta yhteystiedot ovat tarpeen, jotta säilytyspalvelun tarjoaja voisi antaa palautetta. Näin ollen ilmoituksen tekijälle olisi annettava mahdollisuus antaa yhteystietonsa, mutta sitä ei pitäisi edellyttää.
- (19) Ilmoitusmekanismien (notice-and-action) läpinäkyvyyden ja täsmällisyyden lisäämiseksi ja muutoksenhaun mahdollistamiseksi säilytyspalvelun tarjoajien olisi – jos niillä on ilmoituksen tekijöiden ja/tai sisällön tarjoajien yhteystiedot – asianmukaisesti ja viivyttämättä ilmoitettava kyseisille henkilöille näiden mekanismien yhteydessä toteutetuista toimista, ja erityisesti päätöksestä, jonka ne tekevät pyynnöstä poistaa sisältöä tai estää pääsy siihen. Annattavien tietojen olisi oltava oikeasuhteisia, eli niiden olisi vastattava sitä, mitä asianomaiset henkilöt ovat toimittaneet laitonta sisältöä koskevissa ilmoituksissaan tai vastustusilmoituksissaan, ja samalla mahdollistettava asianmukaiset ja eriytetyt ratkaisut ilman liiallista räsistusta palveluntarjoajille.
- (20) Jotta voidaan varmistaa läpinäkyvyys ja oikeudenmukaisuus ja välttää se, että poistetaan tahattomasti sisältöä, joka ei ole laitonta, sisällöntarjoajille olisi periaatteessa ilmoitettava päätöksestä poistaa niiden pyynnöstä säilytettyä sisältöä tai estää pääsy siihen ja annettava mahdollisuus riitauttaa päätös vastustusilmoituksella, jonka tarkoituksena on tarvittaessa päätöksen kumoaminen, riippumatta siitä, onko päätös tehty laitonta sisältöä koskevan ilmoituksen vai terroristista sisältöä koskevan ilmoituksen seurauksena tai säilytyspalvelun tarjoajan ennakoivien toimenpiteiden seurauksena.
- (21) Kyseessä olevan sisällön luonteen, vastustusilmoitusmenettelyn tarkoituksen ja säilyttämispalvelun tarjoajille aiheutuvan lisärasituksen vuoksi ei ole syytä suositella, että päätöksestä ja mahdollisuudesta riitauttaa päätös ilmoitetaan, jos on ilmeistä, että kyseinen sisältö on laitonta ja se liittyy ihmisten henkeä turvallisuutta uhkaaviin vakaviin rikoksiin, kuten direktiivissä (EU) 2017/541 ja direktiivissä 2011/93/EU tarkoitettuihin rikoksiin. Lisäksi eräissä tapauksissa voi olla perusteltua, että sisällöntarjoajalle ei yleiseen järjestykseen ja yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, ja erityisesti rikosten ennaltaehkäisyyn, tutkintaan, selvittämiseen ja syytteenpanoon liittyvistä syistä anneta suoraan tätä tietoa. Näin ollen säilytyspalvelun tarjoajien olisi pidättäydyttävä tästä, jos toimivaltainen viranomainen sitä pyytää yleiseen järjestykseen ja yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, niin pitkään kuin kyseinen viranomainen on sitä näiden syiden perusteella pyytänyt. Sikäli kuin tässä rajoitetaan oikeutta saada tieto henkilötietojen käsittelystä, olisi noudatettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 ⁽¹⁾ säädetyt ehtoja.
- (22) Ilmoitusmekanismit (notice-and-action) eivät saisi millään lailla vaikuttaa osapuolten oikeuteen panna sovellettavan lainsäädännön mukaisesti vireille oikeudenkäyntiä, joka koskee laittomaksi katsottua sisältöä tai säilytyspalvelun tarjoajan sen suhteen toteuttamia toimenpiteitä. Tuomioistuinten ulkopuoliset menettelyt riitojen ratkaisemiseksi voivat tässä yhteydessä olla merkittävä lisä tuomioistuinmenettelyille, erityisesti jos ne mahdollistavat tällaisten riitojen tuloksellisen, kohtuuhintaisen ja nopean ratkaisemisen. Siksi olisi kannustettava tuomioistuinten ulkopuolisiin menettelyihin edellyttäen, että ne täyttävät tietyt, erityisesti menettelyn oikeudenmukaisuutta koskevat normit, ja että osapuolten oikeus oikeudenkäyntiin säilyy ja vältetään väärinkäytökset.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelesta henkilötietojen käsittelystä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojalaki) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (23) Jotta voitaisiin paremmin arvioida ilmoitusmekanismien (notice-and-action) tuloksellisuutta ja säilytyspalvelun tarjoajien muita toimia laittomaksi katsotun sisällön suhteen ja varmistaa vastuuvollisuus, toiminnan olisi oltava suurelle yleisölle läpinäkyvää. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi sen vuoksi julkaistava säännöllisesti näistä mekanismeista ja muista toimista raportteja, joiden olisi oltava riittävän kattavia ja yksityiskohtaisia, jotta ne antaisivat tilanteesta riittävän käsityksen. Niiden olisi myös tehtävä etukäteen selväksi palveluehdoissaan, mitkä ovat niiden toimintalinjat, jos niiden säilyttämää sisältöä, laitton sisältö mukaan lukien, poistetaan tai siihen pääsy estetään.
- (24) Ilmoitusmekanismien (notice-and-action) lisäksi myös säilytyspalvelun tarjoajien vapaaehtoisesti ja joissakin tapauksissa automaattisesti toteuttamat oikeasuhteiset ja tarkkaan määritetyt ennakoivat toimenpiteet voivat olla tärkeä tekijä laittoman verkkosisällön torjunnassa, rajoittamatta kuitenkaan direktiivin 2000/31/EY 15 artiklan 1 kohdan soveltamista. Tällaisten ennakoivien toimenpiteiden yhteydessä olisi otettava huomioon sellaisten säilytyspalvelun tarjoajien tilanne, joilla on kokonsa tai toimintansa mittakaavan vuoksi vain rajallisesti resursseja ja asiantuntemusta, ja tarve luoda näiden toimenpiteiden rinnalle tulokselliset ja asianmukaiset suojoatimet.
- (25) Tällaisten ennakoivien toimenpiteiden toteuttaminen voi olla asianmukaista erityisesti silloin, kun sisällön laittomuus on jo todettu tai kun sisältö on tyypiltään sellaista, että sisällön kontekstin tarkastelu ei ole välttämätöntä. Se voi riippua myös suunniteltujen toimenpiteiden luonteesta, laajuudesta ja tarkoituksesta, sisältötyypistä, siitä, onko sisällöstä ilmoittanut lainvalvontaviranomainen tai Europol, ja siitä, onko sisällön suhteen jo toteutettu toimia siksi, että sitä pidetään laittomana sisältönä. Erityisesti lasten seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvän materiaalin osalta säilytyspalvelun tarjoajien olisi toteutettava ennakoivia toimenpiteitä, joilla havaitaan ja estetään tällaisen materiaalin levittäminen, niiden sitoumusten mukaisesti, joita on tehty maailmanlaajuisen Global Alliance against Child Sexual Abuse Online -verkoston puitteissa.
- (26) Komissio on tässä yhteydessä esittänyt laittoman verkkosisällön torjunnasta 28. syyskuuta 2017 antamassaan tiedonannossa näkemyksensä, että tällaisten vapaaehtoisten ennakoivien toimenpiteiden toteuttaminen ei automaattisesti johda siihen, että kyseiseen säilytyspalvelun tarjoajaan ei voitaisi soveltaa direktiivin 2000/31/EY 14 artiklassa säädettyä, vastuuta koskevaa poikkeusta.
- (27) On tärkeää, että kaikkiin toimenpiteisiin laittoman verkkosisällön torjumiseksi liittyy tuloksellisia ja asianmukaisia suojoatimia, joilla pyritään varmistamaan, että säilytyspalvelun tarjoajat toimivat huolellisesti ja oikeasuhteisesti laatiessaan ja toteuttaessaan toimintalinjojaan suhteessa säilyttämäänsä sisältöön, laitton sisältö mukaan lukien. Tarkoituksena on erityisesti varmistaa, että käyttäjät voivat sovellettavaa lainsäädäntöä noudattaen vapaasti vastaanottaa ja välittää tietoa verkossa. Sovellettavassa lainsäädännössä esimerkiksi henkilötietojen suojaamiseksi säädettyjen suojoitimiensa lisäksi olisi luotava erityisiä suojoatimia – ihmisen suorittamat valvonta- ja tarkistustoimet –, joita olisi tarvittaessa sovellettava automaattisten keinojen yhteydessä tahattomien ja virheellisten päätösten välttämiseksi.
- (28) Toimivaltaisten viranomaisten ja säilytyspalvelun tarjoajien välinen sujuva, tuloksellinen ja asianmukainen yhteistyö laittoman verkkosisällön torjunnassa olisi varmistettava. Tällaisessa yhteistyössä voisi olla tarvittaessa hyötyä Europolin avusta, esimerkiksi kun torjutaan terrorismia, lasten seksuaalista hyväksikäyttöä ja riistoa, lapsipornografiaa ja lasten houkuttelua seksuaalisessa tarkoituksessa. Yhteistyön helpottamiseksi jäsenvaltioiden ja säilytyspalvelun tarjoajien olisi nimettävä yhteyspisteet, ja olisi vahvistettava menettelyt, joilla kyseisten viranomaisten tekemät laitonta sisältöä koskevat ilmoitukset käsitellään ensi tilassa ja asianmukaisessa määrin luottaen niiden paikkansapitävyyteen, ottaen huomioon viranomaisten erityisasiantuntemus ja velvollisuudet. Jotta voidaan torjua tuloksellisesti tiettyjä erityisen vakavia rikoksia, kuten direktiivissä (EU) 2017/541 ja direktiivissä 2011/93/EU tarkoitettuja rikoksia, joita saattaa tulla toimintaansa harjoittavien säilytyspalvelun tarjoajien tietoon, jäsenvaltioita olisi kannustettava käyttämään hyväkseen direktiivin 2000/31/EY 15 artiklan 2 kohdassa säädettyä mahdollisuutta asettaa lainsäädännössä raportointivelvollisuuksia sovellettava lainsäädäntöä ja erityisesti asetusta (EU) 2016/679 noudattaen.
- (29) Toimivaltaisten viranomaisten lisäksi myös yksittäisillä henkilöillä tai yhteisöillä, kuten kansalaisjärjestöillä ja toimialajärjestöillä, voi olla erityistä asiantuntemusta ja halua ottaa vapaaehtoisesti hoitaakseen tehtäviä, jotka liittyvät laittoman verkkosisällön torjuntaan. Tällaisten luotettavien ilmoittajien ja säilytyspalvelun tarjoajien väliseen yhteistyöhön olisi kannustettava muun muassa käsittelemällä myös niiden tekemät laitonta sisältöä koskevat ilmoitukset ensi tilassa ja asianmukaisessa määrin luottaen niiden paikkansapitävyyteen ottaen huomioon niiden tuoman lisäarvon ja sen, että ilmoituksia on toisinaan paljon. Luotettavien ilmoittajien

erityisaseman vuoksi tämän yhteistyön tulisi olla kuitenkin avointa vain sellaisille henkilöille ja yhteisöille, jotka kunnioittavat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa mainittuja arvoja, joihin unioni perustuu, ja täyttävät tietyt asianmukaiset edellytykset, joiden olisi lisäksi oltava selkeitä ja objektiivisia ja julkisesti saatavilla.

- (30) Laittoman verkkosisällön torjunta edellyttää kokonaisvaltaista lähestymistapaa, koska tällainen sisältö usein siirtyy helposti säilytyspalvelun tarjoajalta toiselle ja pyrkii käyttämään hyväkseen ketjun heikoimpia lenkkejä. Siksi yhteistyö, johon sisältyy erityisesti vapaaehtoinen kokemusten, teknisten ratkaisujen ja parhaiden käytäntöjen jakaminen, on tärkeää. Tällainen yhteistyö on erityisen tärkeää niille säilytyspalvelun tarjoajille, joilla on kokonsa tai toimintansa mittakaavan vuoksi vain rajallisesti resursseja ja asiantuntemusta.
- (31) Terrorismissa on kyse kansalaisiin kohdistuvasta laittomasta ja summittaisesta väkivallasta ja pelottelusta. Terroristit tukeutuvat terroristisen propagandan levittämisessä yhä enemmän internetiin ja käyttävät usein kehittyneitä menetelmiä, joilla varmistetaan propagandan nopea leviäminen laajalle. Vaikka edistystä on tapahtunut, erityisesti EU:n internetfoorumien yhteydessä, terroristinen verkkosisältö edellyttää kiireellisesti nopeampaa ja tuloksellisempaa reagointia. Sen lisäksi EU:n internetfoorumiin osallistuvien säilytyspalvelun tarjoajien on tarpeen täyttää sitoumuksensa, jotka koskevat tuloksellista ja kattavaa raportointia.
- (32) Koska terroristisen verkkosisällön torjuntaan liittyy erityispiirteitä, suosituksia, jotka liittyvät yleisesti laittoman sisällön torjumiseen, olisi täydennettävä suosituksilla, jotka liittyvät erityisesti terroristisen verkkosisällön torjumiseen, EU:n internetfoorumien puitteissa tehdyn työn pohjalta ja sitä vahvistaen.
- (33) Terroristiseen sisältöön liittyy erityisen vakavia riskejä, ja säilytyspalvelun tarjoajilla on keskeinen rooli tällaisen sisällön leviämisen estämisessä. Siksi säilytyspalvelun tarjoajien olisi toteutettava kaikki kohtuulliset toimenpiteet, jotta ne eivät salli terroristista sisältöä ja, jos mahdollista, estettävä sen säilyttäminen. Tämä ei kuitenkaan rajoita niiden mahdollisuutta asettaa palveluehtonsa ja valvoa niiden noudattamista eikä tuloksellisten ja asianmukaisten suojausmekanismien tarvetta eikä myöskään direktiivin 2000/31/EY 14 artiklan soveltamista.
- (34) Näihin toimenpiteisiin pitäisi kuulua muun muassa yhteistyö toimivaltaisten viranomaisten ja Europolin kanssa, kun nämä ilmoittavat säilytyspalvelujen tarjoajille terroristisesta sisällöstä. Kun toimivaltaiset viranomaiset ja Europol tekevät tällaisen ilmoituksen, niiden olisi voitava pyytää terroristiseksi katsomansa sisällön poistamista tai siihen pääsyn estämistä viitaten sovellettavaan lainsäädäntöön tai kyseisen säilytyspalvelun tarjoajan palveluehtoihin. Nämä terroristista sisältöä koskevat ilmoitusmekanismit tulevat niiden mekanismien lisäksi, joilla esimerkiksi luotettavat ilmoittajat tekevät laitonta sisältöä koskevia ilmoituksia ja joita voidaan käyttää myös ilmoittamiseen terroristiseksi katsotusta sisällöstä.
- (35) Koska terroristinen sisältö on tavallisesti kaikkein haitallisinta ensimmäisen tunnin aikana siitä, kun se ilmestyy verkkoon, toimivaltaisten viranomaisten ja Europolin asiantuntemuksen ja velvollisuudet huomioon ottaen, niiden tekemiä ilmoituksia koskeva arviointi ja mahdolliset jatkotoimet olisi tavallisesti toteutettava tunnin kuluessa.
- (36) Jotta terroristinen sisältö voidaan havaita, tunnistaa ja poistaa tai estää pääsy siihen viipymättä ja varmistaa, että terroristinen sisältö ei ilmesty verkkoon uudelleen, näihin toimenpiteisiin terroristisen sisällön torjumiseksi olisi sisällytettävä myös oikeasuhteisia ja tarkkaan määritettyjä ennakoivia toimenpiteitä, myös automaattisin keinoin käytettäviä, rajoittamatta kuitenkaan direktiivin 2000/31/EY 15 artiklan 1 kohdan soveltamista. Tässä yhteydessä olisi otettava huomioon, että tällaiset toimenpiteet edellyttävät asianmukaisia ja tuloksellisia suojausmekanismeja ja erityisesti tämän suosituksen II luvussa suositeltuja.
- (37) Yhteistyö sekä säilytyspalvelun tarjoajien välillä että niiden ja toimivaltaisten viranomaisten välillä on äärimmäisen tärkeää pyrittäessä torjumaan terroristista verkkosisältöä. Erityisesti tekniset välineet, jotka mahdollistavat sisällön automaattisen havaitsemisen, kuten avainsanatietokanta, voivat auttaa tavoitteen saavuttamisessa eli estää terroristisen sisällön leviämisen säilytyspalvelusta toiseen. Tällaiseen yhteistyöhön ja tällaisten teknisten välineiden kehittämiseen, ylläpitoon ja jakamiseen olisi kannustettava, tarvittaessa Europolin asiantuntemusta hyödyntäen. Nämä yhteistyöpyrkimykset ovat erityisen tärkeitä sikäli, että niillä voidaan auttaa säilytyspalvelun tarjoajia, joilla on kokonsa tai toimintansa mittakaavan vuoksi vain rajallisesti resursseja ja asiantuntemusta, vastaamaan terroristista sisältöä koskeviin ilmoituksiin tuloksellisesti ja nopeasti ja toteuttamaan suositeltuja ennakoivia toimenpiteitä.

- (38) Mahdollisimman monien säilytyspalvelun tarjoajien tulisi osallistua yhteistyöpyrkimyksiin ja kaikkien osallistuvien säilytyspalvelun tarjoajien olisi autettava optimoimaan ja maksimoimaan näiden välineiden käyttö. Osapuolia, tilanteesta riippuen Europol mukaan lukien, olisi myös kannustettava sopimaan työjärjestelyistä, sillä tällaiset järjestelyt voivat auttaa varmistamaan johdonmukaisen ja tuloksellisen lähestymistavan ja mahdollistaa kokemusten ja asiantuntemuksen vaihdon.
- (39) Jotta voidaan varmistaa, että luonnollisten henkilöiden perusoikeus suojeluun henkilötietojensa käsittelyssä ja henkilötietojen vapaa liikkuvuus toteutuvat, tämän suosituksen noudattamiseksi toteutettaviin toimenpiteisiin liittyvässä henkilötietojen käsittelyssä olisi kaikilta osin noudatettava tietosuojaa koskevia sääntöjä, erityisesti asetusta (EU) 2016/679 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/680⁽¹⁾, ja toimivaltaisten valvontaviranomaisten olisi sitä valvottava.
- (40) Tässä suosituksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Erityisesti tässä suosituksessa pyritään varmistamaan, että perusoikeuskirjan 1, 7, 8, 10, 11, 16, 17, 21, 24 ja 47 artiklaa noudatetaan kaikilta osin.
- (41) Komissio aikoo seurata tiiviisti kaikkia toimia, joita suosituksen perusteella toteutetaan. Jäsenvaltioiden ja säilytyspalvelun tarjoajien olisi siksi oltava valmiita esittämään komissiolle sen pyynnöstä kaikki asiaan liittyvät tiedot, jotka niiden voidaan kohtuudella odottaa antavan tällaisen seurannan mahdollistamiseksi. Näin saatujen tietojen ja muiden saatavilla olevien tietojen, kuten vapaaehtoisin järjestelyihin perustuvan raportoinnin, perusteella komissio arvioi, miten tämä suositus on vaikuttanut, ja määrittää, tarvitaanko lisätoimia, kuten sitovia unionin säädöksiä. Kun otetaan huomioon terroristisen verkkosisällön torjumisen erityispiirteet ja kiireellisyys, seuranta ja arviointi olisi toteutettava täsmällisten tietojen perusteella ja erityisen nopeasti eli kolmen kuukauden kuluessa tämän suosituksen julkaisemisesta, kun taas muun laittoman sisällön osalta on asianmukaista toteuttaa seuranta ja arviointi kuuden kuukauden kuluessa tämän suosituksen julkaisemisesta,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

I LUKU

Tarkoitus ja terminologia

1. Jäsenvaltioita ja säilytyspalvelun tarjoajia kannustetaan toteuttamaan sellaisen sisällöntarjoajien toimittaman sisällön osalta, jota säilytyspalvelun tarjoajat säilyttävät sisällöntarjoajien pyynnöstä, tuloksellisia, asianmukaisia ja oikeasuhteisia toimenpiteitä laittoman verkkosisällön torjumiseksi tässä suosituksessa esitettyjen periaatteiden mukaisesti ja noudattaen kaikilta osin perusoikeuskirjaa, erityisesti oikeutta sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen, ja muita sovellettavia unionin oikeuden säännöksiä, erityisesti henkilötietojen suojan, kilpailun ja sähköisen kaupankäynnin osalta.
2. Tämä suositus perustuu edistymiseen, jota on saavutettu säilytyspalvelun tarjoajien ja muiden palveluntarjoajien sopimien vapaaehtoisten erityyppistä laitonta sisältöä koskevien järjestelyjen puitteissa, ja kokoaa tulokset yhteen. Terrorismin osalta suositus perustuu edistymiseen EU:n internetfoorumissa, jonka tulokset kootaan tässä yhteen.
3. Tämä suositus ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin toteuttaa laittoman verkkosisällön osalta unionin oikeuden mukaisesti toimenpiteitä, kuten jäsenvaltioiden tuomioistuinten tai hallintoviranomaisten mahdollisuuteen vaatia oikeusjärjestyksensä mukaisesti säilytyspalvelun tarjoajia poistamaan laittoman sisällön tai estämään siihen pääsyn. Tämä suositus ei myöskään vaikuta direktiivin 2000/31/EY mukaiseen säilytyspalvelun tarjoajien asemaan eikä niiden mahdollisuuteen asettaa palveluehtonsa ja valvoa niiden noudattamista unionin ja jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston päätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 89).

4. Tässä suosituksessa tarkoitetaan
- a) 'säilytyspalvelun tarjoajalla' yhteisöä, joka sijoittautumispaikastaan riippumatta tarjoaa unionissa asuville kuluttajille tietoyhteiskunnan palveluja, jotka koostuvat direktiivin 2000/31/EY 14 artiklassa tarkoitetusta palvelun vastaanottajan toimittamien tietojen säilyttämisestä tämän pyynnöstä;
 - b) 'laittomalla sisällöllä' mitä tahansa tietoa, joka ei ole unionin oikeuden tai kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaista;
 - c) 'käyttäjällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka on säilytyspalvelun tarjoajan tarjoamien palveluiden vastaanottaja;
 - d) 'sisällöntarjoajalla' käyttäjää, joka on toimittanut tiedot, joita säilytyspalvelun tarjoaja säilyttää tai on säilyttänyt hänen pyynnöstään;
 - e) 'laitonta sisältöä koskevalla ilmoituksella' ilmoituksen tekijän viestiä säilytyspalvelun tarjoajalle tämän säilyttämästä sisällöstä, jota ilmoituksen tekijä pitää laittomana sisältönä, ja jossa pyydetään, että säilytyspalvelun tarjoaja vapaaehtoisesti poistaa sisällön tai estää pääsyn siihen;
 - f) 'ilmoituksen tekijällä' yksittäistä henkilöä tai yhteisöä, joka on tehnyt laitonta sisältöä koskevan ilmoituksen säilytyspalvelun tarjoajalle;
 - g) 'luotettavalla ilmoittajalla' yksittäistä henkilöä tai yhteisöä, jolla säilytyspalvelun tarjoaja katsoo olevan erityistä asiantuntemusta ja velvollisuuksia laittoman verkkosisällön torjunnassa;
 - h) 'terroristisella sisällöllä' mitä tahansa tietoa, jonka levittämisessä on kyse direktiivissä (EU) 2017/541 tarkoitetuista rikoksista tai asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännössä määritetyistä terrorismirikoksista, mukaan lukien unionin tai Yhdistyneiden kansakuntien laatimiin luetteluihin sisältyvien terroristiryhmien tai -yhteisöjen tuottaman tai niille kuuluvan tiedon levittäminen;
 - i) 'lainvalvontaviranomaisilla' toimivaltaisia viranomaisia, jotka jäsenvaltiot ovat nimenneet kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti suorittamaan lainvalvontatehtäviä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia varten laittoman verkkosisällön torjumiseksi;
 - j) 'toimivaltaisilla viranomaisilla' toimivaltaisia viranomaisia, jotka jäsenvaltiot ovat nimenneet kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti suorittamaan tehtäviä, joihin kuuluu laittoman verkkosisällön torjunta, mukaan lukien lainvalvontaviranomaiset ja hallintoviranomaiset, joiden tehtävänä on tietyillä erityisaloilla sovellettavan lainsäädännön noudattamisen valvonta, riippumatta lainsäädännön luonteesta tai aiheesta;
 - k) 'terroristista sisältöä koskevalla ilmoituksella' toimivaltaisen viranomaisen tai Europolin viestiä säilytyspalvelun tarjoajalle tämän säilyttämästä sisällöstä, jota toimivaltainen viranomainen tai Europol pitää terroristisena sisältönä, ja jossa pyydetään, että säilytyspalvelun tarjoaja vapaaehtoisesti poistaa sisällön tai estää pääsyn siihen.

II LUKU

Kaikentyyppistä laitonta sisältöä koskevat yleiset suositukset

Laitonta sisältöä koskevien ilmoitusten tekeminen ja käsittely

5. Olisi säädettävä mekanismeista laitonta sisältöä koskevien ilmoitusten tekemiseksi. Mekanismin olisi oltava helposti saatavilla ja helppoja käyttää, ja ilmoituksia olisi voitava tehdä sähköisesti.
6. Mekanismin olisi mahdollistettava riittävän täsmällisten ja asianmukaisesti perusteltujen ilmoitusten tekeminen ja kannustettava siihen, jotta asianomainen säilytyspalvelun tarjoaja voi tehdä tietoon perustuvan ja huolellisen päätöksen ilmoitetusta sisällöstä ja erityisesti siitä, onko kyseistä sisältöä pidettävä laittomana ja onko se poistettava tai estettävä pääsy siihen. Mekanismin olisi oltava sellaisia, että on helppo tehdä ilmoitus, jossa selvitetään syyt, joiden vuoksi ilmoituksen tekijä pitää sisältöä laittomana, ja kerrotaan selvästi, missä sisältö on.

7. Ilmoituksen tekijöillä olisi oltava mahdollisuus antaa ilmoituksessa yhteystietonsa, mutta sitä ei pitäisi edellyttää. Jos ilmoituksen tekijä päättää antaa yhteystietonsa, anonyymiys olisi varmistettava suhteessa sisällöntarjoajaan.
8. Jos ilmoituksen tekijän yhteystiedot ovat säilytyspalvelun tarjoajan tiedossa, sen olisi lähetettävä ilmoituksen tekijälle vahvistus ilmoituksen vastaanottamisesta ja tiedotettava tälle ilmoitettua sisältöä koskevasta päätöksestään oikeasuhteisella tavalla ilman aiheetonta viivytystä.

Tiedottaminen sisällöntarjoajille ja vastustusilmoitukset

9. Jos säilytyspalvelun tarjoaja päättää poistaa laittomana pitämänsä sisältöä, jota se säilyttää, tai päättää estää pääsyn siihen ja sisällöntarjoajan yhteystiedot ovat säilytyspalvelun tarjoajan tiedossa, säilytyspalvelun tarjoajalle olisi ilman aiheetonta viivytystä tiedotettava oikeasuhteisella tavalla kyseisestä päätöksestä ja siihen johtaneista syistä sekä 11 kohdassa tarkoitettua mahdollisuudesta riitauttaa päätös, riippumatta kyseisen sisällön havaitsemisessa, tunnistamisessa tai poistamisessa tai siihen pääsyn estämisessä käytetyistä keinoista.
10. Jos on ilmeistä, että kyseinen sisältö on laitonta ja se liittyy ihmisten henkeä ja turvallisuutta uhkaaviin vakaviin rikoksiin, 9 kohtaa ei kuitenkaan pitäisi soveltaa. Säilytyspalvelun tarjoajat eivät myöskään saisi antaa kyseisessä kohdassa tarkoitettua tietoa, jos ja niin pitkään kuin toimivaltainen viranomainen sitä pyytää yleiseen järjestykseen ja yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä ja erityisesti rikosten ennaltaehkäisyyn, tutkintaan, selvittämiseen ja syytteenpanoon liittyvistä syistä.
11. Sisällön tarjoajille olisi annettava mahdollisuus riitauttaa 9 kohdassa tarkoitettu säilytyspalvelun tarjoajan päätös kohtuullisen ajan kuluessa toimittamalla säilytyspalvelun tarjoajalle vastustusilmoitus. Vastustusilmoituksen toimittamismekanismiin olisi oltava helppo käyttää, ja vastustusilmoitus olisi voitava tehdä sähköisesti.
12. Olisi varmistettava, että säilytyspalvelun tarjoajat ottavat vastaanottamansa vastustusilmoitukset asianmukaisesti huomioon. Jos vastustusilmoitus sisältää syitä, joiden vuoksi säilytyspalvelun tarjoajan olisi katsottava, että sisältöä, johon vastustusilmoitus liittyy, ei tulisi pitää laittomana, sen olisi ilman aiheetonta viivytystä peruttava päätöksensä poistaa kyseinen sisältö tai estää pääsy siihen. Tämä ei kuitenkaan rajoita sen mahdollisuutta asettaa palvelulleen käyttöehtoja ja valvoa niiden noudattamista unionin ja jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti.
13. Jos vastustusilmoituksen tehneen sisällöntarjoajan ja ilmoituksen tekijän yhteystiedot ovat kyseisen säilytyspalvelun tarjoajan tiedossa, niille on ilman aiheetonta viivytystä tiedotettava päätöksestä, jonka säilytyspalvelun tarjoaja on tehnyt kyseisen sisällön osalta.

Tuomioistuinten ulkopuoliset riitojenratkaisumenettelyt

14. Jäsenvaltioita kannustetaan helpottamaan laittoman sisällön poistamista tai siihen pääsyn estämistä koskevien riitojen ratkaisemista tarvittaessa tuomioistuinten ulkopuolella. Kaikkien tällaisten tuomioistuinten ulkopuolisten riitojenratkaisumenettelyjen olisi oltava helposti saatavilla, tuloksellisia, läpinäkyviä ja puolueettomia, ja niissä olisi varmistettava, että ratkaisut ovat oikeudenmukaisia ja sovellettavan lainsäädännön mukaisia. Pyrkimykset ratkaista tällaisia riitoja tuomioistuimen ulkopuolella eivät saisi vaikuttaa osapuolten oikeuteen saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi.
15. Jos asianomaisessa jäsenvaltiossa on käytettävissä tuomioistuinten ulkopuolisia riitojenratkaisumenettelyjä, säilytyspalvelun tarjoajia kannustetaan sallimaan niiden käyttö.

Läpinäkyvyys

16. Säilytyspalvelun tarjoajia olisi kannustettava julkaisemaan selkeä, helposti ymmärrettävä ja riittävän yksityiskohtainen selostus toimintatavoistaan, jotka koskevat niiden säilyttämän sisällön, ja myös laittomana pidetyn sisällön, poistamista tai siihen pääsyn estämistä.
17. Säilytyspalvelun tarjoajia olisi kannustettava julkaisemaan säännöllisin väliajoin, mieluiten vähintään vuosittain, kertomus laittomana pidetyn sisällön poistamista ja siihen pääsyn estämistä koskevista toimistaan. Näihin kertomuksiin olisi sisällyttävä muun muassa tiedot poistetun sisällön määrästä ja tyypistä, vastaanotettujen ilmoitusten ja vastustusilmoitusten lukumäärästä sekä ajasta, jonka kuluessa toimenpiteet on toteutettu.

Ennakoivat toimenpiteet

18. Säilytyspalvelun tarjoajia olisi kannustettava toteuttamaan asianmukaisia, oikeasuhteisia ja tarkkaan määritettyjä ennakoivia toimenpiteitä laittoman sisällön suhteen. Tällaisiin ennakoiviin toimenpiteisiin voisi sisältyä automaattisten keinojen käyttö laittoman sisällön havaitsemiseksi ainoastaan silloin, kun se on asianmukaista ja oikeasuhteista ja toteutetaan tuloksellisia ja asianmukaisia, erityisesti 19 ja 20 kohdassa tarkoitettuja suojoitoimia.

Suojatoimet

19. Jotta voidaan välttää sellaisen sisällön poistaminen, joka ei ole laitonta, käytössä olisi oltava tuloksellisia ja asianmukaisia suojoitoimia, joilla varmistetaan, että säilytyspalvelun tarjoajat toimivat säilyttämänsä sisällön suhteen huolellisesti ja oikeasuhteisesti, erityisesti käsitellessään ilmoituksia ja vastustusilmoituksia ja päättäessään laittomana pidetyn sisällön mahdollisesta poistamista tai siihen pääsyn estämisestä. Tämä ei kuitenkaan rajoita säilytyspalvelun tarjoajan mahdollisuutta asettaa palveluehdojiaan ja valvoa niiden noudattamista unionin ja jäsenvaltioiden lainsäädännön mukaisesti.
20. Jos säilytyspalvelun tarjoajat käyttävät automaattisia keinoja säilyttämänsä sisällön suhteen, käytössä olisi oltava tuloksellisia ja asianmukaisia suojoitoimia, joilla varmistetaan, että kyseistä sisältöä koskevat päätökset, ja erityisesti päätökset kyseisen sisällön poistamisesta tai siihen pääsyn estämisestä, ovat täsmällisiä ja perusteltuja. Tällaisiin suojoitoimiin olisi kuuluttava erityisesti ihmisen suorittamia valvonta- ja tarkistustoimia, jos se on tarpeen, ja joka tapauksessa, jos tarvitaan yksityiskohtainen arviointi sen määrittämiseksi, onko sisältöä pidettävä laittomana.

Suojelu väärinkäytöksiä vastaan

21. Olisi toteutettava tuloksellisia ja asianmukaisia toimenpiteitä, joilla estetään ilmoitusten ja vastustusilmoitusten tekeminen tai niitä koskevien toimenpiteiden toteuttaminen vilpillisessä mielessä ja muut väärinkäytökset, jotka liittyvät tässä suosituksessa esitettyihin laittoman verkkosisällön torjumiseksi suositeltuihin toimenpiteisiin.

Säilytyspalvelujen tarjoajien ja jäsenvaltioiden välinen yhteistyö

22. Jäsenvaltioiden ja säilytyspalveluntarjoajien olisi nimettävä laittomaan verkkosisältöön liittyviä asioita käsittelevät yhteyspisteet.
23. Toimivaltaisten viranomaisten tekemien ilmoitusten käsittelyä varten olisi oltava nopeutetut menettelyt.
24. Jäsenvaltioita kannustetaan asettamaan säilytyspalvelun tarjoajille lakisäateinen velvoite ilmoittaa lainvalvontaviranomaisille rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia varten viipymättä todisteista, jotka koskevat väitettyjä ihmisten henkeä ja turvallisuutta uhkaavia vakavia rikoksia ja joita ne ovat saaneet poistaessaan laitonta sisältöä tai estäessään pääsyn siihen, noudattaen sovellettavia lakisäateisiä vaatimuksia, erityisesti henkilötietojen suojaa, asetus (EU) 2016/679 mukaan lukien.

Säilytyspalvelujen tarjoajien ja luotettavien ilmoittajien välinen yhteistyö

25. Säilytyspalvelun tarjoajia ja luotettavien ilmoittajia olisi kannustettava yhteistyöhön. Luotettavien ilmoittajien tekemien ilmoitusten käsittelyä varten olisi oltava nopeutetut menettelyt.
26. Säilytyspalvelun tarjoajia olisi kannustettava julkaisemaan selkeät ja objektiiviset edellytykset, joilla ne määrittävät luotettavina ilmoittajina pitämänsä yksittäiset henkilöt tai yhteisöt.
27. Näillä edellytyksillä olisi pyrittävä varmistamaan, että kyseisillä henkilöillä tai yhteisöillä on tarvittava asiantuntemus ja että ne toimivat luotettavina ilmoittajina huolellisesti ja objektiivisesti unionin perustana olevia arvoja kunnioittaen.

Säilytyspalvelun tarjoajien välinen yhteistyö

28. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi tarvittaessa jaettava kokemuksia, teknisiä ratkaisuja ja parhaita käytäntöjä laittoman verkkosisällön torjumiseksi keskuudessaan ja erityisesti sellaisten säilytyspalvelun tarjoajien kanssa, joilla on kokonsa tai toimintansa mittakaavan vuoksi vain rajallisesti resursseja ja asiantuntemusta, sekä myös säilytyspalvelun tarjoajien välillä käynnissä olevan käytännesääntöjä, yhteisymmärryspöytäkirjoja ja muita vapaaehtoisia järjestelyjä koskevan yhteistyön puitteissa.

III LUKU**Terroristiseen sisältöön liittyvät suositukset***Yleistä*

29. Tässä luvussa esitettyjä terroristista sisältöä koskevia suosituksia sovelletaan II luvussa esitettyjen yleisten suositusten lisäksi.
30. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi nimenomaisesti mainittava palveluehdoissaan, että ne eivät säilytä terroristista sisältöä.
31. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi toteutettava 32–40 kohdan mukaisesti toimenpiteitä, jotka koskevat erityisesti terroristista sisältöä koskevia ilmoituksia, ennakoivia toimenpiteitä ja yhteistyötä, jotta ne eivät varastoi terroristista sisältöä.

Terroristista sisältöä koskevien ilmoitusten tekeminen ja käsittely

32. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että niiden toimivaltaisilla viranomaisilla on valmius ja riittävät resurssit havaita ja tunnistaa terroristinen sisältö ja toimittaa kyseisille säilytyspalvelun tarjoajille asiasta ilmoitus, erityisesti internet-sisältöä koskevia ilmoituksia tekevien kansallisten yksiköiden välityksellä ja yhteistyössä Europolin alaisen internet-sisältöä koskevia ilmoituksia tekevän EU:n yksikön kanssa.
33. Olisi säädettävä mekanismeista, joilla terroristista sisältöä koskevia ilmoituksia voidaan tehdä. Ilmoitusten ja erityisesti internetsisältöä koskevia ilmoituksia tekevien kansallisten yksiköiden ja Europolin alaisen internetsisältöä koskevia ilmoituksia tekevän EU:n yksikön tekemien ilmoitusten käsittelyä varten olisi säädettävä nopeutetuista menettelyistä.
34. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi ilman aiheetonta viivytystä lähetettävä vahvistus terroristista sisältöä koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta ja ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle tai Europolille päätöksestään, jonka se on tehnyt ilmoitetusta sisällöstä, ja kerrottava, milloin sisältö on poistettu tai pääsy siihen estetty tai miksi on päätetty olla poistamatta tietoa tai estämättä pääsyä siihen.
35. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi arvioitava ja tarvittaessa poistettava ilmoituksessa määritetty sisältö tai estettävä siihen pääsy yleensä tunnin kuluessa siitä, kun ne ovat saaneet ilmoituksen.

Ennakoivat toimenpiteet

36. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi toteutettava oikeasuhteisia ja tarkkaan määritettyjä ennakoivia toimenpiteitä, myös automaattisia keinoja käyttämällä, jotta terroristinen sisältö voidaan havaita, tunnistaa ja nopeasti poistaa tai estää pääsy siihen.
37. Säilytyspalvelun tarjoajien olisi toteutettava oikeasuhteisia ja tarkkaan määritettyjä ennakoivia toimenpiteitä, myös automaattisia keinoja käyttämällä, jotta voidaan välittömästi estää se, että sisällöntarjoajat julkaisevat uudelleen sisältöä, joka on jo poistettu tai johon pääsy on jo estetty siksi, että sitä pidetään terroristisena sisältönä.

Yhteistyö

38. Jotta voidaan estää terroristisen sisällön leviäminen säilytyspalvelusta toiseen, säilytyspalvelun tarjoajia olisi kannustettava tekemään yhteistyötä jakamalla ja optimoimalla tuloksellisia, asianmukaisia ja oikeasuhteisia teknisiä välineitä, kuten välineitä, jotka mahdollistavat sisällön automaattisen havaitsemisen. Jos se on teknisesti mahdollista, kaikki esitysmuodot, joissa terroristista sisältöä levitetään, olisi otettava huomioon. Tällaiseen yhteistyöhön olisi otettava mukaan erityisesti sellaiset säilytyspalvelun tarjoajat, joilla on kokonsa tai toimintansa mittakaavan vuoksi rajallisesti resursseja ja asiantuntemusta.

39. Säilytyspalvelun tarjoajia olisi kannustettava toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, joita 38 kohdassa tarkoitettujen välineiden moitteeton toiminta ja parantaminen edellyttää, erityisesti luomalla tunnisteita, jotka liittyvät terroristisena pidettävään sisältöön, ja hyödyntämällä näiden välineiden mahdollisuudet täysimääräisesti.
40. Toimivaltaisten viranomaisten ja säilytyspalvelun tarjoajien olisi sovittava, tarvittaessa myös Europolin kanssa, työjärjestelyistä, jotka koskevat terroristiseen verkkosisältöön liittyviä asioita, muun muassa ymmärryksen lisäämiseksi terroristisesta toiminnasta verkossa, terroristista sisältöä koskevien ilmoitusmekanismien parantamiseksi, tarpeettoman päällekkäisen työn ehkäisemiseksi ja terrorismiin liittyvää rikostutkintaa koskevien lainvalvontaviranomaisten pyyntöjen helpottamiseksi.

IV LUKU

Tietojen antaminen komissiolle

41. Jäsenvaltioiden olisi säännöllisin väliajoin, mieluiten kolmen kuukauden välein, raportoitava komissiolle toimivaltaisten viranomaistensa tekemistä terroristista sisältöä koskevista ilmoituksista ja päätöksistä, joita säilytyspalvelun tarjoajat ovat tehneet kyseisten ilmoitusten perusteella, sekä terroristisen sisällön torjuntaan liittyvästä yhteistyöstään säilytyspalvelun tarjoajien kanssa.
42. Jotta tämän suosituksen noudattamista voidaan arvioida terroristisen sisällön osalta viimeistään kolmen kuukauden kuluttua suosituksen julkaisemisesta, säilytyspalvelun tarjoajien olisi toimitettava komissiolle sen pyynnöstä kaikki asiaankuuluvat tiedot tällaista seuranta varten. Tällaista tietoa voi olla erityisesti tieto sellaisen sisällön määrästä, joka on poistettu tai johon pääsy on estetty joko terroristista sisältöä koskevien tai laitonta sisältöä koskevien ilmoitusten perusteella tai toteuttamalla ennakoivia toimia ja käyttämällä automaattisia keinoja. Siihen voi sisältyä myös vastaanotettujen terroristista sisältöä koskevien ilmoitusten määrä ja aika, jonka kuluessa on toteutettu toimenpiteitä, sekä sen sisällön määrä, jonka julkaiseminen tai uudelleenjulkaiseminen on estetty käyttämällä automaattista sisällön havaitsemista ja muita teknisiä välineitä.
43. Jotta tämän suosituksen noudattamista voidaan arvioida muun laittoman sisällön kuin terroristisen sisällön osalta viimeistään kuuden kuukauden kuluttua suosituksen julkaisemisesta, jäsenvaltioiden ja säilytyspalvelun tarjoajien olisi toimitettava komissiolle sen pyynnöstä kaikki asiaankuuluvat tiedot tällaista seuranta varten.

Tehty Brysselissä 1 päivänä maaliskuuta 2018.

Komission puolesta

Andrus ANSIP

Varapuheenjohtaja
